

MEIE MATS

Tallinn, Müürivahe, 17 • Nädalleht • 18 aastakäik • 1920 • Detsember, 24 • Nr. 94 (276)

Gori joonis

AR RAHVUS-
RAAMATUKOGU

Rõõmsaid jõulu pühi!

Jõulu poees.

Ma ikka Jõule pikisilmi
ju ootand, nagu lunastusi,
kui päewasünni punastusi
ja kewadrillerduste filmi.

Laps olles püstitafin kuuse,
ja oksad mähk'sin hõbekarda.
Kui lipp, mis tõmmat pulma warda —
nii lehwis hing all walge bluuse,

Nüüd, lastes alla akna stoorid,
need õhtud teisi täis ekstaase:
liköörid uputawad klaase,
waid sõbrad, daamid ja „amoorid“ ...

Ma ikka Jõule pikisilmi
saan ootama kui lunastusi,
kui päewasünni punastusi
ja kewadrillerduste filmi...

J. Hõbelaišk.

—o—

La femme X.

Ma himutet.
See siluett
kui niudlew uss läab edes haral sabal.
Peen warred jalad.
Kui hüppekalad
klantskingad. Hallid kõhud — tallad.
Paneel kui walat,
loik peale kallat.
Samm pikem. Lookuwam. Need jalad, jalad .
Ma himutet —
pais kiremett...
kärge weri.
Kui teri
nad nokiwad
ja kopsiwad
need silmajalge pead...
Sulg. Kübar lai, kui taewa raam.
Kes on see daam?
Kes on see daam?
Kui kutsuks...
Siidis kahiselleb kintsu häige.
Kui tuksub,
wilkub undruku must läige.
Kui hambad, walged pitsid alt...
kui awat suu...
Kui sirpis kuu
boa kiskund ümber kaela.
Näen kingakesel paela,
mis istub nagu himuohwril lind.

Ma himutet.
See siluett
mind undrukkeerul kutsub oma järel.

Henrik Saar (Ints).

—o—

Õine pilk pargimäe külgeel.

Lumelapine mägi, kui lamaja härg.
Pime pawiljon kustub. Tuli postil silm-märg.
Must pragusuu uulits. Paekõnniteed — talad.
Puud ripnewad pimeööst, just kui waimjalad.

Kui waatad sa pimme,
kui otsiks seal imme,
siis warjuna mustawad põimiwad puud.
Foon ulguöö. Pimedus awab must' suud.
Ja just nagu rapesuu kõnnitee walge
ja kalgilt ta kopsib alt käiate jalge,
kes mööduwad tuulil, kui tantsiwad mantlid.
All siid
kahiseb daamil sel just nagu wesi,
mis tilgutaks rauale tulisse ääsi. . .

Henrik Saar (Ints).

—o—

Mesinädalate poees.

Külmi suudleb wäljul stalaktiite —
ei unistada enam soodus.
Kõik, kõik — suur jumal, taewad, loodus
intiimseid kudun'd meile niite...
Ju armuküünd meil sinna maale,
et algan'd õndsad külwi ajad,
kus aeleb weri; fiibrid sajad
sääli wedand pattude spiraale...
Õõd-päewad ahnelt kui panaani
sind imewad mu iha löömad.
Kõik pesen unistuste köömad
rööskwalgeks all su armukraani.
Külmi suudleb wäljul stalaktiite.
Ent tuhat päikest meie öödes —
on nagu ujuks Eõuna wöödes
kesk leegitsewaid tuleriite...

J. Hõbelaišk.

—o—

Sinaal.

(Läkitus lihaselle naislele).

Sind „omas“ ta... See jõe weidi!
Nii kuulsin reisul. Hukkus tuju.
Sünk kerkis pettumuste kuju
landschafti üle talwekleidi.
Üks mõte kiusas, domineeris:
Ah, narr, kes naist weel usku tihkab!
Ta — suudlus huultel uusi ihkab
tund hiljem waitses atmosfääris...
Küll olnud pettumusi, rõõmu;
see päew — mu reis — las' jääb finaaliiks:
kokott nii wastik ideaaliiks —
las' joodab teisi mõne soõmu...
Sind „omas“ ta... Weel jõe weidi.
Bokaal ent taewa tõstab tuju.
Ju hingest wirutin su kuju
kui andumisel kitja kleidi...

J. Hõbelaišk.

—o—

ONNIKE.

Elu kurbloofus.

Henrik Saar (Jnts.)

Onnike oli waenelaps.

Tema ema, räägitakse, põgenenud kuus aastat tagasi wanemate kodust ära, sest et isa ta väikest Onnikest ära tappa tahtis, kanges wihas tütre langemise pärast. Põgenes maalt Riiga ja sai suurelinna olude sunnil awalikuks naisterahwaks.

Kord aga, kui ta joobnult „Warsawi“ ees tuigerdas, lendas talle keegi uksest wäljawisatu pihta ja sellest uulitsale tõugatud sai ta peale löitwa woorimehe wankri aisaga surmawa hooi.

Pärast ema surma jäi väike Onnike, kellel linnas ema sugulasi ega tuttawaid ei olnud, maja-perenaise hoole alla, kes tema, kui awaliku naisterahwa sohilapsena, nagu loomaga ümber käis.

Onnike oli õrna südamega tütarlaps. Kui temaga pahasti ümber käidi, kui teenijad talle liia tegid, kannatas ta waikides, aga kui ükski jäi, nuttis kibedasti.

Uulitsat mööda minnes ja kõõgitudruku kingi mõne kingsepa või läbipõlenud kastruli plekisepa juurde parandada wiies waatles ta huwitusega möödakäijate naisterahwaste moodsaid riideid ja tal oli häbi, et ta niisugustes räbalates peab käima. Ta ei wõinud aru saada, kudas need kõik nii rikkad ja tema nii waene pidi olema. Wahel paistis, et see sellepärast nii on, et tal ema ei ole. Ja siis nuttis waene Onnike ema järele:

„Onnetu emake!“ sosistasid ta wäikesed huuled nagu taha wabiseedes ja pisarad tungisid silmi.

Kuid ta lootis, et tulewikus ka temal parem aeg tuleb. Teenib weel mõned aastad, saab wiiskusteistkümmend aastat wanaks, ka temale antakse raha ja ta võib siis omale paremad riided osta.

Agas kui palju talle aastas antakse? Muidugi, mida parem ta teenib, seda rohkem. Ja tema püüab ikka paremini ja paremini kuulata prouat, toatüdrukut ja kõõgitudrukut.

Kaua harutas ta mõnusa lootusetundega endamisi, kui palju ta raha saaks, wiimaks ei läbenud ja küsis kõõgitudrukult.

„Kes sulle raha annab?!“ hirwitas see. „Sulle antakse ju süüa ja mis sa, rumal laps, weel tahad?!..“

Onnike läks üleni punaseks. Tal oli häbi, et ta palgata peab teenima, kuna aga Kõõgi-Liisa, kes ka prii sööja on, palka saab.

„Oot' las' ma räägin prouale, kui ahne sa palka saama oleks,“ kädistas Kõõgi-Liisu Onnikese kallal.

„Kulla Liisakene, ära üttele! Ära üttele, kallid Liisakene!“ palus Onnike wastu.

Ja palutaw „pehmendas“ ennast.

Onnike jättis palga õhulosside kujutused. Asemel hakkis aga uus lootus: „Wast on minul mõni

rikas sugulane, kes mind siit eest leiab ja mulle palju, palju raha kingib.“

* * *

Korterisse, kust wana lombakas harmoonika-parandaja Maksim ära kolis, ajus keegi õmblajanna. elatanud naisterahwas seitsmeaastase tütre Millaga.

Kuulda saades, et Milla uulitsatel ajalehti müüb ja kopikat wiiskümmend päewas teenib, tõttas perenaine, kolekade inimene, Onnikest ka ajalehti müüma saatma. Ta läks Onnikesega kontori, ostis hulga ajalehti, andis need Onnikese kätte ja käskis maha müüa.

Kuid esimesel päewal tõi Onnike pooled lehed tagasi ja teenistus oli loodetud 75 kopika asemel kõigest 38 kop. Perenaine oli väga pahane ja söimas Onnikest nii ja teisiti.

Pikkamisi hakkas Onnike oma uue ametiga ära harjuma ja juba 47 kuni 48 kop. päewas teenima.

Ühel päewal ütles perenaine Onnikesele:

„Kui sa päewas juba 75 kop. ära teenid, kingin sulle selle ninarätiku.“ Ja ta näitas pisikest ninarätikut, millel elewandid ja liblikad peal olid. Onnikesele meeldis see ninarätik väga ja ta lubas hoolas püüda.

Onnike ja Milla said warsti sõpradeks ja rääkiid kõik eneste wahel läbi.

Kui Onnike jutustas, mispärast ta iseäranis hoolas püüab olla, hakkas Milla naerma ja õpetas teisiti.

„See ninarätikuke maksab kõigest kümme kopikat,“ lausus ta iseteadlikult rahuliku häälega.

„Sa wõid seda ise osta.“

„Mul ei ole raha?“ wastas Onnike.

„Teenid.“

„Kudas?“

„Oot' ma seletan sulle. Ma teen ise nii ja loowitan ka sul teha. Sina ära prouale kunagi rohkem puhastkasi anna kui 50 kopikat, olgugi et sa kas wõi rubla päewas teenid. Ülejäänud kasu kõlbab sulle eneselegi.“

„Agas ma saan määratud arwu ajalehti ja ülejäänud ajalehtede arwust saab ta aru, kui palju mul puhastkasi teenitud on. Müün ma kõik ajalehed ära ja annan talle kõigest 50 kop. puhast, siis küsib ta kohe: „siin on kõigest wiieskümmend lehte eest, kus kaheskümmewiie eest on?“

„Sa wõid ju puuduwad kakskümmendwiis lehte järele osta, sulle jääb siis see 25 kop. puhast omale.“

See nõu meeldis Onnikesele. Niimoodi lootits ta tulewikus omale paremad riided teenida. Ta ei hoolinud enam sellest, et perenaine teda iga hommiku ninarätikuga äritas.

Nädali pärast oli Onnikesel juba niipalju raha, et omale walge põlle wõis osta.

„Küst sa selle said?“ küsis perenaine, kui Onnike õhtul koju tuli.

„Keegi poodnik, kellele ma igapäev ajalohite viin, kinkis,“ waletas Onike.

„Mitte sulle ei kinkinud, waid mulle saatis, ma tellisin seal,“ seletas perenaine. „Noh, hea küll. Kanna teda, aga kui keegi veel midagi kingib, siis too enne minu kätte ja kui sa siis hoopisega müüd, wõid omale saada.“

Onike sai aru, et uute riiete ostmisest midagi wälja ei tule ja otsustas tulewiku jaoks tallele panna. Oleks perenaisel tütar olnud, oleks põllegi Onikese käest ära wõtnud.

* * *

Kuueaastase-aastasena oli Onike haruldane iludus ja perenaine oli ennaast tema wasu hoopis muutnud. Ta hoidis Onikest nüüd nagu oma lihast tüdruku, ja kui mitte poega üliõpilast ei oleks olnud, ei oleks nad ilalgi lahkunud.

Enne jõulu sõitis perenaise poeg wäljamaalt ülikoolist koju ja tõi ühe sõbra külasse. Neil oli palju weini kaasas.

Poeg Raul wiskas kohe Onikese peale silma, aga see asjaolu, et ta ema Onikest oma tütreks hüüdis, ei meeldinud talle. Mõttele: awaliku nais-terahwa tütar tema, mõtteteaduse üliõpilase, öde! Kus ja sellega!..

Õhtul oli joomine. Kui kõigil juba ajudes käärima läi, walas Raul wäikesest klaasikese Onikese klaasi wiis-kuus kollast tilka, ja kui perenaine lahkus, wiis teda oma tupp ja keeras ukse lukku.

Niisugused joomapidud kestsid pühad läbi ja Onike saatis pea kõik ööd herrastega mööda. Perenaine tundis ennaast sellest küllalt rahustatud olema, et ta poeg rahul oli.

„Niisugune on ju naisterahwa saatus!“ lausis ta tihti.

Pärast pühi sõitis Raul sõbraga jälle minema. Labkudes ütles ta emale:

„Sa wõiksid selle Onikese emale saata.“

Ja Onike pidi lahkuma. Kuid sünnitamismaja asemel sattus ta haigemajasse.

—o—

Lõbu linnas ja maal.

Mudila Mikk tuleb jõuluks Tallinna külaliskesks ja onupoeg wiib teda õhtul korra „Musta Kaspi“ waatama, kuidas näitlejannad seal laulawad ja tantsiwad.

„Noh, Mikk, waata, misugune lõbu meil siin pealinnas on,“ uhkustab onupoeg, „ega teie seal külas oma karupesas niisugust asja ikka näha ei saa.“

„Ära ikka ütle ühtegi,“ naeritab Mikk, „kui meie külalädrakud suwel jõe ääres lähevad pesu loputama, siis seowad omad seelikud niisama kõrgesse, nagu teie lauljad ja tantsijad siin. Tuleks seesama wälja.“

„Onkel Mõnu.“

—o—

Meie ajal.

(Jõulujutt. *)

Kirillus Nabandör hoidis oma pikergust pead teise mehe naise süles ja.....

Teise mehe naine tilgutas sinistest silmadest Kirilluse patusele palgele küpseid armuteri ja...

Tänawail aga uitas jõuluõhtu. Kõrged kuitewatanud kellatornid kõhised tihedalt ja kõlises kõha ujus lahtistest rinnakastidest kaugemale üle majade lumiste selgroogude. Taewas puistab tänawakividele oma walged säravad aumärgid ja demokraatiline saapakonts tallas nad lõmaks.

Nagu kõige patusema inimeselapse ristipoeg, seisib nurgal poliitseinik ja imes, mis tal imeda oli.

Ja see oli tutiga jõulukompwek.

Kirillus Nabandör hoidis oma pikergust pead teise mehe naise süles ja... ja siis... ja siis... ja siis...

... ja siis keeras ta elektri jälle põlema.

„Hilda! mispäraast oled sa nii magus?“

„Kirillus, minu armas saikukal!“

Paus. Napsid. Pikem paus. Napsid. Paus.

„Hilda, kas tahad ma kannan sulle ette oma ilusama poeeti, mis ma sünnitanud olen ööl, kui wäljas õues hulused tundmatad looduse jõud ja kingsepp Pigi seadis kokku enesele ja oma sellidele seadusewastast supistet!. Ent ma olen ka kõige peale waatamata luuletaja.“

„Ah, Kirillus, anna mulle parem üks maršipaani!“

„Misu annan ma sulle, Hilda!“

Ja Kirillus läi oma käekoodid ümber hilda, särkiwaba labaluu, tõmbas ta kahesajawiekiümne-margalise kusheti ja surus omad 40-kraadilised huuled hilda 45-kraadilistele huultele.

Ja wanad kusheti wedrud naersid tihedalt ja kihwtiselt:

„Ah, ah, ah, ah... ah... ah... ah!“

Wäljas aga kõhised kellatornid ja suurema walgustatud waateakna taga seisib Wigala walla hingekirjas olew hulgas ja elas mõttes üle kõik weelwamad bankettide intiimsused. Ta ninna oli koon-datud kogu ta pooleliitiline jõulurõõm ja see andis ninale äärmise pahempoolse ilme.

24. detsember, kell 8.

Kirillus Nabandör pani paberosi põlema ja wiskas tikutofta teeklaasi. Ta oli ametnik, keerles kõrgemas ringkonnas ja talle olid tuttawad kõik tooniandjate peenemad kombad.

Siis walas ta klaasidesse ja nad läid kokku. Weril kees. Ja weril kees.

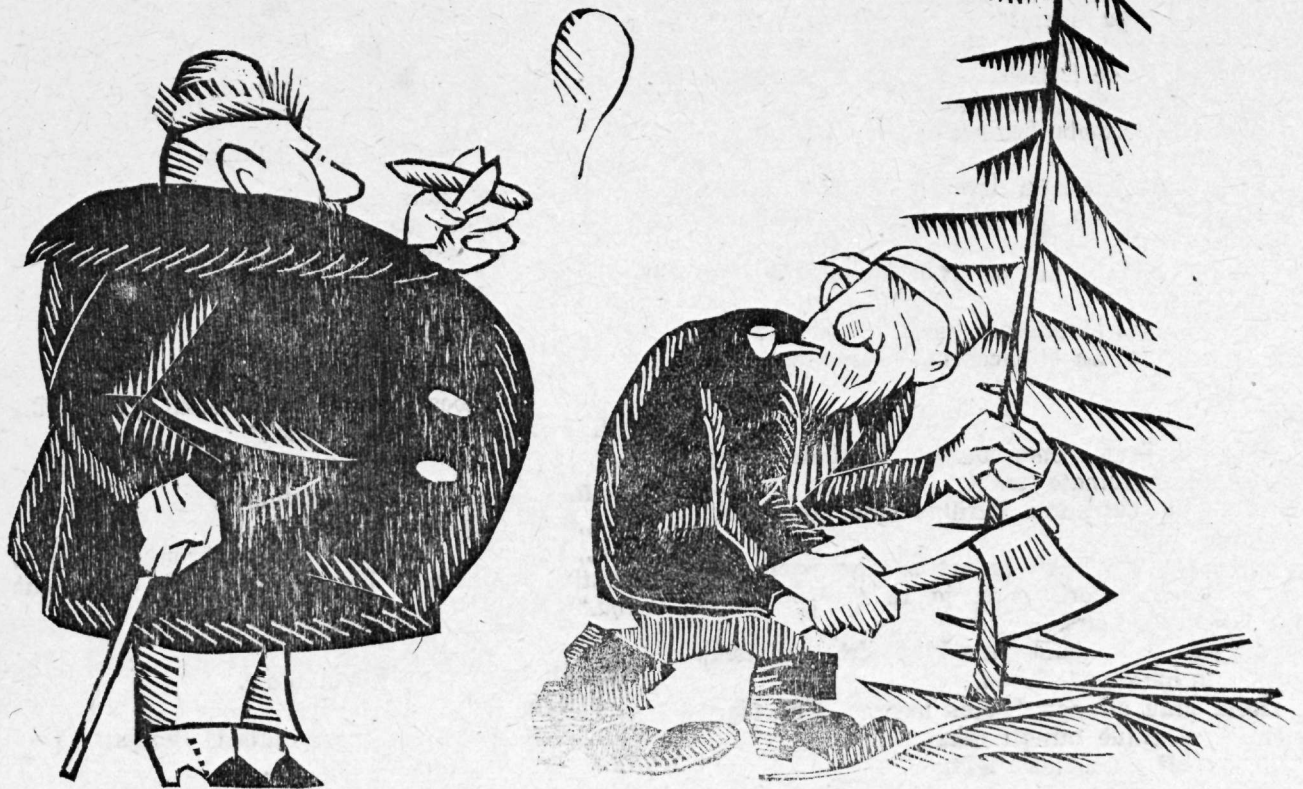
„Kui weril kuu-um ja noor weel ma, siis neid ja naised armsad mul ka-a.“

Noh, mis wõin ma sinna parata-a, kui neis on minu elu õ-õ-õ-nn-ee!“

„Kirillus, sa jumalik poiss, sa laulad ju suurepäraliselt!“

*) Oh, kunas lõpewad ükskord need jõulujutud!
Laduja.

Gori joonistus.

MEIE HEATEGIJAD.

— „Jüri, ära sa neid rajatud oksid ära põleta. Meil on palju wäeseid ja me peame neile kah jõulurõõmu walmistama!”

—o—

„Ma arwan, et see nii peaks olema. Kui ma kõik oma kanaalid lahti päästan, siis tõusewad kõik furnud üles!..”

„Ja elawad kukuwad maha, tahtsid sa juurde lisada... Ah, ah!..”

„Sa oled nalja plika, Hilda! Sa oled pagana nalja proua hilt!..”

„Müüd aga joo likööri ja kiida Nabanööri!”

Nad löid klaasid kokku, sest nad olid peenema seltskonna edustajad ja peenema seltskonna peenus seisab peaaegajalikult sagedases klaaside kokkuloomis.

Tänawal kõhis jõulumees... uitasid kirikukellad... Wigala walla waateaken seisis hulguse ees... kompwek imes politseinikku...

„Hilda... mu pea on... segamini... ma... üks wanamees... suudles üht jämedat naist... ja ohkas... ja kaebas... kes päästab mind wäest...”

„Heidame puhkama...”

Kirillus laskis enese wäsinult teise mehe naise kõrwale kusheti patjadele. Kusheti roostetanud wedrud ajasid kõrwad kikki.

Akki kootis korstnast tume mürts.

Kirillus ajas wäsinud silmad pilukile.

„Me-me-mes mes mürts see oli?”

„Mis mürts see oli?”

Korstnast kuuldus kraapimist ja kobamist.

Kirillus ajas enese püsti ja tuigerdas ahju juurde.

Ta awas ahju ukse.

„Hei! Mis, mis seal on? On seal keegt wõi?”

„Jah!”

„Kes seal on?”

„Mina!”

„Sina! Mis sina?”

„Jõuluwana!”

„Jõuluwana! No mis ja seal korstnas siis ko-lad?”

„Tuli ette niisugune luhje! Tee süber*) lahsti!”

Kirillus tõmbas „süberi” lahsti.

Jõuluwana kukkus pea ees tuhasse.

„No... ole na lahke ja astu tuppa!”

Üleni tuhane ja tahmane pugus jõuluwana ahjust tuppa.

*) Hra Aawik, olge lahked, lubage eestikeelne lõna!

„Moen!“

„Moen, moen!...“

„Lubage tutwustada — jõuluwana!“

„Wäga rõõmustaw!.. Siin olen mina ja...“

ja... Hilda, nagu näete!“

„Rõõmustaw! On teil ehk üks suits?“

„O ja... olge lahked... Ja siin, lubage trakteerida — ehit kodukoetud liikõör!“

„Merji! Proowin heameeslega!... Proosit!“

„Proosit!“

Hilda ajas enese ka istukile ja awas silmad.

„Jõuluwana on siin Hilda! Luba tutwustada

— jõuluwana!“

Klaasid walati täis ja löödi kokku. Ja jälle. Ja jälle.

Hilda langes jõuluwana kaela ja Kirillus pani jalad laua peale. Ta oli peenema seltskonna ehitaja ja nõnda edasi.

Hommik sirutas oma walged jätendawad käsiwarred aknakardinate wahelt tупpa ja kiskus lõhki ämariku markiseti. Kirillus ajas silmad lahti ja waatas ümber.

Ta kõrwal kushetil lamas patuses poosis Hilda, liikõörpudeli kork suus, ja ta rind tõusis ja wajus nagu rahakurs.

Ja see oli ka kõik, mis Kirillusele tunnistust andis, et ta oma korteris on.

Kõik muu oli aga hoopis wõõras. Ehk õigem ütelda — ei olnud mingit muud.

Tuba oli „klaariks“ tehtud.

Kadunud olid kallid lõwi ja leopardinahad, mis ta Wenemaalt „ametireisult“ kaasa toonud, kadunud olid kasukad, ülikonnad, serwiisid, waluuta kott, punasest puust mööbel, waiwad, lambid, kellad, kõik kõik. Ja kõik.

Ainult jõuluwana tahmane labakinnas lebas laual, nagu kui märk.

Kirillus ajas Hilda üles.

See lõi kohkunult silmad lahti ja wahtis arusaamatalt ümber.

„Kus me oleme Kirillus?“

„Kus! Minu korteris!“

„Sinu korteris!... Aga see ei ole ju sinu korter!... Kus ju kraam siis on?“

„Selle on jõuluwana omale jõulukingiks kaasa wõtnud!... Aga noh, see on tühi puru!.. Nädala pärast on mul kõik jälle nii, kuidas olema peab!.. Aga, waat, misjuguks maailm on läinud!.. Isegi jõuluwanat ei wõi enam uskuda!.. Ah, ah, ha!“

Ja nad naersid mõlemad südamest.

Siis wõttis Kirillus laualt pudeli.

„Hea, et meil seda elutikka weel järel on!“

Ta tahtis walada. Pudel oli tühi.

„Ta nurjatu wanamees on wiimase kui wiinatilga ka ära wiinud! Wiimase kui wiinatilga!“

Ta laskis oma pea Hilda sülle ja nad nuzzid mõlemad kaua ja kurwalt.

„Kurwad pühad on meil, Hilda!“ nuuksus Kirillus ja juured pizarad weergsid üle ta palgede, naise pashastele põlwele.

Kurwad pühad on meil, Kirillus,“ sõnas läbi pizarate Hilda.

Wäljas haukus koer wõi midagi sellefarnast.

Gori.

—o—

Rahu olgu maa peal!

Henrik Saar (Jnts.)

Rahuingel läks Lloyd George'i juurde.

„Rahu olgu maa peal!“

„Ja, ja,“ wastas Lloyd George. „Jirimaal on sõjaseadus wälja kuulutatud.“

*

Rahuingel läks Trotski juurde.

„Rahu olgu maa peal!“

„Tschort wosmii!“ karjus Trotski. „Wõi jälle kontrewolutsioon tõstab pead!“

*

Rahuingel läks Saksamaale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Ja, jah — wiige need wärwilised wäed Prantsus daamidele, siis saawad meie meedelikud rahu.“

*

Rahuingel läks Türgimaale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Kus kurat sul weel rahu!“ karjuti seal. „Wrangel tõi oma wäed siia!..“

*

Rahuingel läks Poola ja Leedu piiri peale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Ah, kas sina oled erapooletu?“ küsisid riidlejad. „Wast toimetad meie piiriga niisamuti, kui colonel Tallents Eesti-Läti piiriga.“

*

Rahuingel läks Prantsusmaale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Pöörake Burišewi, Mišjukowi ja kompanii poole, et nad mind Wene riigi ülesehitamisega rahule jätaks. Ma olen juba küllalt eksinud.“

*

Rahuingel läks rahwasteliitu.

„Rahu olgu maa peal!“

„Waat, sellepärast me piiririike wastu ei wõtagi — nende jaoks on sõda.“

*

Rahuingel läks Setumaale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Olõs me rahul küll! Misparast ei saasõ me petserimihje riigikokko?!“

*

Rahuingel läks Toompeale.

„Rahu olgu maa peal!“

„Kas jälle okkupatsioon?“ imestati seal.

Rahuingel läks kitsaroopalise waksali.

„Rahu olgu maa peal!“

„Jah,“ wastati seal, „enne homme hommikut rong ei tule. Tekliit telefoni teel kuivemaid puid wastu.“

*

Rahuingel läks „Waba Maa“ toimetusesse.

„Rahu olgu maa peal!“

„Ütelge meile seda telefoni kaudu, siis on see kõige uuem kõmufõnum.“

*

Rahuingel läks Wirusje.

„Rahu olgu maa peal!“

„Mis? Kas tahad mehele minna wõi?“ küsisid sealst daamid.

—o—

Tulewikus.

Charles.

Me olime mõlemad lõbusad nooredmehed, üliõpilane Unistus ja mina. Me olime seltsimehed, weel enam — me olime sõbrad, olime utopistid.

Unistus kinnitas mulle, et ta olewat leidnud üles masina, à la Wells'i ajamasina, mille abil wõib sõita tulewikku. „Ei midagi muud,“ kinnitas ta, „kui istu peale ja sõida.“

Ma ei uskunud ja palusin mulle oma tulewiku masinat näidata. Ta lubas seda teha üksnes siis, kui masin walms tulewikku sõiduks.

Ma ootasin pikisilmi seda filmapisku. Ühel päewal tuligi Unistus rõõmuft naerwal näol ja järawail silmil ning teatas:

„Kõik on korras — masin tulewikku sõiduks walms. Nüüd pane end riide ja lähme!“

Ma panin end riidesse ja, pean tunnistama, mitte ärewufeta. Ma pärsin, mis waja kaasa wõtta.

„Ei midagi, kõik on minu poolt korraldud — tule kas wõi nii, kuis sind ema loonud.“ lausus Unistus

Me läksime. Unistus wiis mind kõige pealt ühte restoraani.

„Miks siia?“ küsisin. „Mis ajalt hakkawad restoraanid tulewiku masinate jaamadeks?“

„Restoraanid on julgustuse jaamad,“ lausus Unistus. „Ma ei wõi ju sind, rohelist rebast, muidu usaldada. Hakkad wiimaks reisul tulewikku nutma ja hüüdma: „Ema, päästa mind sest saatanlikust lennust.““

Restoraanis wõtjime julgust. Alguses jõime ühe jala peale, siis teise jala peale, siis kolmanda jala peale, lõpuks — neljanda jala peale.

Meie meeoleolu tõusis. Argtus haihtus. Jõime weel ja weel, lastes elada tulewiku masinat, selle geniaalselt wäljamõtletjat ja selle geniaalseid tarwitajaid.

Siis istusime woorimehele kõigi kaelts mu ümber. Ma arwasin end sõitmat aeroplani. Lõpuks mähkis kõike mingi mustiline udu.

Siis leidsin end kitsas ruumis, kus pikutasime pinkidel, mina ja Unistus. Kuid mul ei olnud aega olukorraga tutwuneda, sest sõber toppis mulle ühe klaasi teise järele huulile.

Mäletan ainult, et ta lausus: „Meie sõidame!“ ja kuulsin mingit wurinat, tundsin põrumist ja aimasin lendu, kudas sõita tulewikku.

Siis mähkis mu mõistust jälle hämarus.

* *

*

Kui ma filmad awasin, nägin, et laman maas, mustal mullal, pea all kiwi, aga mu kõrwal istus Unistus.

„Kus me olime?“ küsisin.

„Tulewikus,“ wastas Unistus uniselt.

„Aga kus on masin, millel siia sõitjime?“

„Tont teab,“ wastas Unistus ükskõikselt. „Arwan, et tulewiku inimesed ta ära waratafsid.“

„Siis ei saa ju meie tagasi,“ hüüdsin hirmuga.

„Wõib olla, on tulewikus hea küllalt elada,“

lausus Unistus hoolimatalt.

„Aga, wõib olla, et me ei olegi tulewikus?“ kahtlesin.

„Miks ei ole,“ pahandas Unistus üles tõustes. „Waata ometi, kuis tulewiku transport-rongid sõidawad.“

„Kus?“ küsisin ringi waadates. „Ma ei näe midagi. Siin on ainult pöösad, kiwid, muda ja tolm ning muld.“

„Tõsta nina seniti,“ käskis Unistus. „Waata, mis taewa all lendawad! Kas sa ei näe neid aeroplaniide sarnaseid riistu? Need on transport-rongid, mis käiwad uue energia jõul.“

Ma tõstsin nina seniti ja nüüd nägin ma tõega ülal eeterimeres transport-ronge, mis waga sarnased aeroplaniidese, monoplaaniidese ja biplaaniidese. Ma tõusin üles ja küsisin:

„Nende õhurongidega wõib siis sõita kogu maailma teedel?“

„Ja,“ kinnitas Unistus. „Neid eeterilaintel sõitwaid laewronge tiirleb Põhja-, Lõuna-, Hommiku- ja Öhtu-Ühisriikidesse, kandes miljardid kilogramme kaupa. Nad kannawad inimesi, reisi- jaid üle Briti saarte, üle paikade, kus olid 20. aastajaja algul Afrika oasid, Kongo järwed, Islandi fiordid, Urali mäed, Reini, Donau, Dnjepri, Wolga ja muud jõed. Praegu ei ole neid paiku olemas — neist kõneleb minewiku ajalugu.“

„Sina ütlesid Põhja-, Lõuna-, Hommiku- ja Öhtu-Ühisriikide wabaritigid,“ laususin Unistusele. „Kuhu jääwad siis Lõuna- ja Põhja-Ameerika, Briti, Saksa, Prantsuse ja teised riigid?“

„Need on liitunud teiste riikidega ja jagunenud nelja ilmariiki.“

Juhuslikult pöörasin pilgud walguse poole ja laususin:

„Kui maailmas ka kõik muutub, kuid päike jääb ikka üheks — igaweseks eluandjaks planeetide liimajäbmattele.“

„Tulewikus,“ lausus Unistus, „on heidetud päike, see ajast ja arust läinud looduslik latern,

Geri joonistus.

Jõuluõöl.

— „Räägivad küll demokraatismusest ja kõigest... aga praegu on niisama kuusk jõulupuuks kui tsaari ajalgi! Ja mina wahin ikka akna taga nagu siiski!“

kolikambri. Neis kahes kohas, kus arvati minevikus maakera telje otsad välja ulatavat, on nüüd kaks valguseandjat hiiglaslaternat, mis hoiavad maakeral igawese walguse ja päewa ning suwe. Tulewikus on tundmatad ööd, kewaded ja suwed. See walgus, mis meid pimestab, tuleb ühest neist laternast.

„Aga ometi kustub see latern wähest kui püüdw tulotorn,“ lausufin. „Ei tea miks?“

„See kustub siis, kui suured transport-rongid sõidawad laternast mööda.“

Me astufime edasi. Äkki puutus silma neljakandiline kast, väga sarnane kaewule.

„Mis see on?“ küsifin.

„See on hissekäik maaalusesse linna.“

„Maaalusesse linna?“

„Ja, maaalusesse linna. Nüüd elatakse ainult

Gori joonistus.

— „Kust kuradi kohast sa selle worsti oled välja kiskunud — nõõriotsi, karwu ja iga-sugust rämpsu teine täis kõik!.. Said toitusministrilt kingituseks wõi?“

maa all, maakera sifemuses. Maakera tuum, koor — see on jäetud minewiku muuseumiks.“

„Miks nii?“

„Sellepärast, et maakeras selle asutuse jaoks ei ole ruumi. Pealegi passib ta kõige enam maa peal, sest ka minewikus elati maakeral. Nüüd aga elatakse maakera sifemuses ja see on täis tunnelisi.“

„Aga maaaluse riigi korraldus? On's see monarhiistiline wõi wabariik?“

„Et käesolewal ajal ei ole klasjawahesi, siis töötawad kõik. Tööpäew on kaks tundi. Töölised on maailma walitsejad, pärandajad ja pärijad. Töölised walivad eneste seast üleüldise nõukogu, kelle walitsuse alla kuulub kõik korraldus ja kes on ainus seaduseandew wõim.“

Ma waatajin maaalusesse riiki wiiva käigu sügawusse ja küsijin:

„Miks siis inimesed maa peal ei ela?“

„Sellepärast... lihtsalt... hm... et maaalla

pugentine algas juba XIX aastasaja lõpul ja XX aastasaja algul. Näituseks olid Londonis sel ajal juba maaalused raudteed, tehti uusi tunnelisi juure, olid uued töökojad ja restoraanid. Kuid kõik see edenes nii, et tööstus kaotas lõpuks täielikult maapeal olemise õiguse.“

Ta peatas, sest kaugel nägime lähenevat inimkogu.

„Kes see on?“ küsijin. „Wäga sarnane olend inimesele.“

„See on tulewiku inimene.“

Inimene jõudis lähemale. See oli wana mees.

„See ei näe ju sugugi tulewiku inimese riideid kandwat. See on mõni talupoeg XX-dast aastasajast,“ lausujin.

„Eksjisd,“ sõnas Unistus. „Ma ütlesin sulle juba kord, et maakera pealmine koor on tulewikus minewiku muuseum, kuid et ta täielikuma minewiku laadi välja annaks, on tulewiku inime-

sed teinud automaat-inimesed ja pannud neid minewiku inimeste riide. Nii näed ja praegu kunstlist inimest, kes käib, liigub ja kõneleb, kui mehhaaniliselt. Ta sisemine organism ei ole muud kui mehhaaniline organism, mis töötab ja toitub uue energia jõul.

Mehhaaniline inimene jõudis meie kohale. Ta teretas:

„Tere, jumalime!“

Me teretasime vastu. Et tulewiku inimeste tehtud kunstlist inimest enam tundma õppida, alustasin juttu.

„Miks teie ei sõida õhu-rongil?“

„Millisel õhu-rongil?“ küsis inimene automaat.

Ma tähendasin taewa alla.

„Keil, mis õhus lendawad.“

„Nad on selleks liig väikesed, et nende turjal kaksiti ratsutada,“ oli wastus.

„Kuidas, väikesed?“ imetlesin.

„Kui nad on suured, siis tehke ise proovi. Tahaks näha, mis laadi teie lindude turjal ratsutate.“

„Ons need linnud?“ küsisin veel enam imetledes.

„Kui arwate, et eeslid taewa all lendawad, siis istuge selga ja hakake ratsutama.“

Seal sõistas Unistus mulle kõrwu.

„Eks sa's aru saa, et kui ta on tehtud minewiku inimeseks, siis ta waatab ka asjade peale minewiku inimese pilguga.“

„Aga lubage,“ pöörasin uuesti mehhaanilise inimese poole. „Millest annutab see latern, mis aasta läbi maailma walgustab, oma walgusejõu?“

Ma tähendasin taewa poole.

„Ah, see päike wõi?“

„Ons see päike?“

„Mis siis!“ naeris mehhaanilise minewiku inimese kehendus. „Arwate siis, et mõni latern taewa wõlwi külge riputatud?“

„Aga see,“ tähendasin maaalusesse riiki wäwa tee awause peale, „see on wististi trepp maaalusesse linna?“

„Surmalinna jah.“

„Kuidas surmalinna?“

„Siis kui teie end wette wiskate, pea ees ja ära upute.“

„On's seal wesi?“

„Milline kaew on ilma weeta!“

Mulle hakkas asi kahtlaseks minema. Tulewiku inimene-automat waatas väga imelikul silmil mu otse, aga ka Unistus kõhis oma ette ninarätikusse, püüdes nägu sellesse warjata, nagu oleks see üksainus hiigla-juu.

„Pidage,“ küsisin. „Kas teie wõiksite ütelda, mis aastaaeg praegu on?“

„Praegu on... kas te siis seda ei tea?“

„Ei mäleta... pea walutab,“ wabandasin.

„Mõistagi, selle suure joomise peale... Praegu on 1920. aasta.“

Ma olin üllatud. Esiteks, et inimene-automat arwas end sellest ajajärgult pärit olemat, mil ma tulewikkude sõitisin, teiseks, et ta oli täiesti pannaud, et mul kasjastastus.

„Kuidas, joomise peale?“ küsisin. „Ma ei ole siin midagi joonud.“

„Aga eks te eila õhtul automobiilis joonud.“

„Mis automobiilis?“

„Teie olete wist hulluks joonud end!“ naeris mehhaaniline inimene. „Kas te ei tea, et sõitsite siia automobiilis ning karjusite autojuhile, et ta teid tulewikku sõidutaks. Teie ahwardasite autojuhi pea wiinapudeliga puruks lüüa, kui ta seda ei tee. Autojuht wiskas aga algul pudelid autost wälja kimi peale puruks ja lõpuks ka teid... See on minu talutagune maa...“

Ma waatasin Unistuse peale, kes hambaid paljastas ja ütlesin:

„Siis see oligi sinu tulewiku masin?! Et süü sind wõtku, walelik!“

Siis aga läksime mehhaanilise inimese tallu, kes meile peaparenduseks tõi puskari ja sõitsime järgmisel päewal tagasi alewikku — raudteerongil, mis sõitis wälja Lagedi jaamast.

—o—

Tulewiku politsei.

(Wäike fantaasia.)

Politsei peawalitsuse toetusel on korda läinud Tallinnas politsei muusikakoori asutada, mis esialgu 18—20 mehest koos seisab. Peale muusikakoori olla kawatsusel politseiteenijate laulukoori ja näiteselektkonda asutada. Ajalehest.

Politseijaoskond.

Jaoskonna ülem istub laua ääres nootide hunniku keskel, komponeerib ja mängib neljakäega klaverit. Jaoskonna ülema äbi mängib wiilul wärskest komponeeritud „marjaasi“.

Wanem kordnik käib mööda tuba, käed seljaga ja tuubib „esimese armastaja“ osa „Kroonu onust“. Kordnik Wõnnam istub ahju ees ja lööb gramofoni plattedele uusi poolitajdu alla.

Kordnik Naps seisab peegli ees ja laulab laia häälega:

„Päike tõuseb ja läeb looja,
wangikambris pime mul...“

Kordnik Klahw istub laua peal, protokollitroopp suus ja traineerib kõhuraäkimist.

Wanem kirjutaja harjutab mõõganeelamist ja tulesõomist. Noorem kirjutaja ja „masina preili“ peawad Ameerika wabawõitlust, kordnik Loksutaja lööb taktikeptiga takti.

Kaks kirjutajapreilid tantsiwad köie peal „Sorgetroti“. Taga toas tõugatakse kuuli, pillutakse diskust, tuubitakse kupleesi, tõstetakse pommia, weetakse wägipulka, käiakse kahe käe peal, tallutakse koeri ja seistakse pea peal.

Kõik on agarasti oma ameti kallal.

Nii.

Onnetuled, kuritööd ja igalugune muusika „krammoala“ on nagu peoga puhitud.

Elu on täis muusikat, laulu, kupleesi, kondi-
murdmist ja saltomortaleesi.

* * *

Kordnik toob kahtlase välimusega mehepoja
poliitseisse. See on midagi seadusevastast toiminud.
Jaoskonna ülem võtab noodilehe ja hakkab
protokollki kirjutama.

„Kust ooperist oled?“

„Mise?“

„See tähehdab... kust wallast oled?“

„Pelgulinnast...“

„Nooti tunnel!...“

„Ei tunnel!“

„Kaugele diskust wiskad?“

„Ah jalga wiskan wõi?...“

„Loll!.. Mis osas oled ülesastunud!“

„Mnam... nam... mnäjä...“

„Trummi kiiä mõistad?“

„Ei mõista!“

„Aga pea peal seisad?“

„Ei seis. Eit seisab küll... mu naisterahwas.“

„Kelle komponeeritud on „Correadaride
marsš“?“

„Se... ee... mis?... Kuidas?...“

Jaoskonna ülem pöörab kordniku poole.

„On ta süütegu kindlaks tehtud?“

„No ikka kindlaks!.. See on üks kardetaw
helilooja... ühe sõnaga eht komposiitor!“

„So!.. Ma mõistan ta kolmeks tunniks meie
laulukoori ettekandeid kuulama!“

Mees kahwatab ja langeb kokku. Suured hi-
gipisarad tõusewad juukste karwade ossa.

Kordnik kohmab tal kääe alt kinni ja wiib ära.
Gori.

—o—

Armuwanne.

Oh, oleks sa wõi tule sees
wõi mered, kuristikud ees,
su juurde ruttaks ikka ma,
ei sinuta saa elada.

Ehk oleks sa wõi puuri sees
ja puuril mitu taba ees,
su juurde puuri tuleks ma,
oh, usu, usu sa!..

Minu sa!

Sinu eest lähen wõi ahjugi ma!..

—ts.

—o—

Kah jõulukink.

Wilsonile anti Nobeli rahuauhind.

Ei tea, mispoolest teda hullemaks peeti, kui
Trotskit.

—ri.

*

Kuulutus.

Truuduse murdmise pärast on uus pulmakleit
müüa.

Onkel Mõnu.

—o—

Meie uued rahad.

Heinrik Saar (Jnts.)

Et nüüd walitsus Rápina paberit saab, mis
kaltjudest ja narudest tehtud ja hästi wastupidaw,
siis tehakse, nagu te ajalehist kuulnud olete, kõik
rahad selle Rápina paberi pärast uued, s. o. uute
kujutustega.

Muidugi mõista sünnib kõik nii wäiksel, ko-
duisel, ilma et mingit kõmu tehtaks wõi wõistlust
wäljakuulutataks, kus wast mõni kontwõõras oma
andega ja ekspressionismiga „omad mehed“ üle
trumpaks.

Kokku peab hoidma, ja sellepärast on ka ra-
hade joonistamine pai-kunstnikkude monopol.

Ma ei taha mitte seda monopoli nende käest
ära kiskuda ega teistele anda, ei — just neile lähed
seda monopoli waja. Nemad tahawad ju ka elada.
Ja kui korraga wõistlus oleks — mis saaks neist?

Mina ei taha sellega kedagi haawata — gör-
baatago mogiila ispraawit — aga et ka mina neid
armulise juhataja herra sõbramehelise tellimise peale
tehtud piltidega rahasi wõtma, andma ja wahetama
pean, siis arwan, et minul, kui selle „kauba“ tarwi-
tajal ka sõnake ütelda on, misjuguiseid neid wabrit-
seerida tuleks.

Mistõttu seisawad tsaarirahad kõrgemas kur-
sis, kui duumarahad, olgugi et neid üks ja seesama
enamline walitsus wälja lasseb ja kuna ka weel
wäljamaal wale tsaarirahasi hulka tehakse?

Sellepärast, et neil tsaaride pildid peal.

Arusaadaw, kui rahadel suured mehed peal,
siis ka neil suurem wäärtus.

Näe, Ameerika dollarilisel on Waschingtón peal
ja kohe üks dollar üle kolmesaja Eesti marga,
kahe-dollarilisel Jefferson jne.

Aga Eesti ei ole weel tsaarisi ega walit-
sejaid — keda siis rahade peale panna?

Kui omal ei ole, siis tuleb laenata. Ehk mis-
tarwis laenata? Eks Eesti ole ka tsaarid walit-
senud — Wene tsaarid.

Wene seadused meil on, miks siis Wene tsaarid
rahade peal ei wõi olla?

Tuhandelise peal oleks, näituseks, Peeter Suur,
wiiesajalisel — Katarina, sajalisel — Aleksander I,
wiiekümmelisel — Nikolai I, kahekümmewiitelisel
— Aleksander II, kümmelisel — Nikolai II, wiitelisel
— Rasputin. Ja meie oma hertsog — nii palju,
kui meil neid on, mis neist ära jätta — meie
oma Nuustaku hertsog wõiks kolmemargalise peal
olla. Ja margalise peal wõiks olla Kukik, kui
see aga selle marga kursi weel enam ei kukuta.

Siis peaks rahadel nende wäärtus piltlikult
ära näidatud olema.

Nii oleks tuhandelise peal pilt: pooljülda too-
reid kasepuid sügawas metsas lume all, wiiesaja-
jalisel — üks küünar riiet juudi kauplusest, saja-
jalisel — üks supi taldreki, wiiekümmelisel — üks
jõulu õun, kahekümmewiitelisel — toop piima, kümne-
lisel — nael wärskeid hiisi, wiitelisel — toop kar-
tulid, kolmelisel — üks plõski (sellepärast paberil)

Gori joonistus.

LAHINGUWALJALT LAHKUDES.

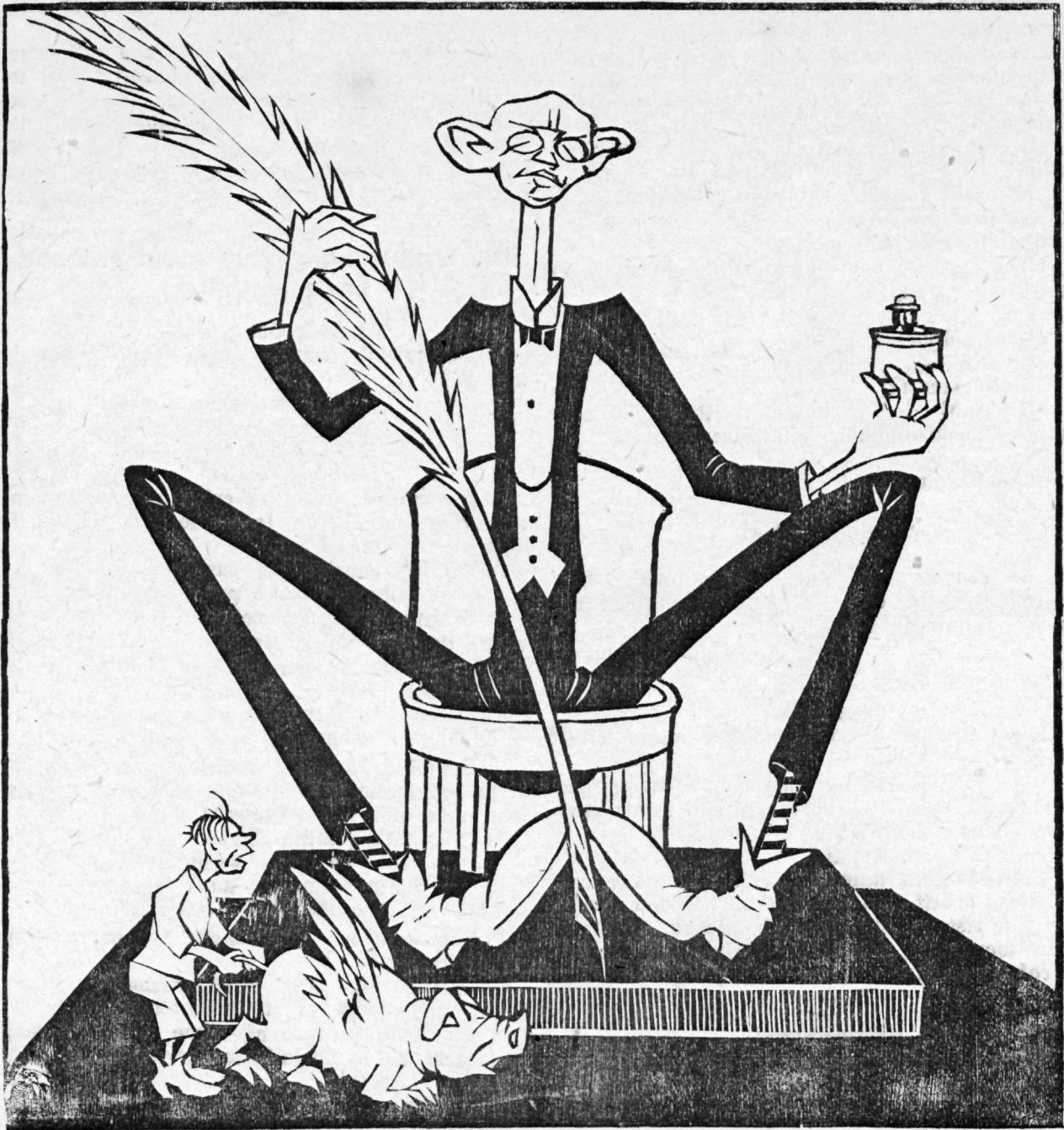
Ast: „Nagu sääsk tormis olen ma kogu aeg wehelnud, kuid asjata! Nüüd aga ülesse lumiste kõrguste poole — seal saadakse must ehk rohkem aru!“

—o—

makjab neli marka) ja margalisel — 6 cm.×9 cm. klosett paberit Rápina wabrikult.

Siis wõiks suuremaid rahasid ka kunstimaatselelilest ilustada. Nii wõiks peal olla tuhandelisel pilt 1001 88 kabinetist pealkirjaga: „Ainult üks 88“, wiiesajalisel — põletatud tiibadega 88liblikas jne.

Weekirjasi sisse teha ei maksa, sest nagu praktika wiiesajaliste juures näitanud, ei tule sellest suuremat wälja: kiri on nii wilets, nagu jääpurika wari kuuwalgel. Kes weekirju rahaste tahab, wõib neid ise raswaga wõi petrooleumiga sisse teha. Neid on nüüd mõlemaid saada — üks odaw, teine kallis.

Kiwikas: „Kuule, maestro, sa võiks sealt troonilt maha kobida ja mulle ruumi teha — mind on see lendamine ära tüütanud ja ma tahan ka weidi maistel kõrgustel jalgu puhata!”

Lõpuks tuleks, et riigil omal rahategemine mitte liiga kulukaks ei läheks, ka kõik mujal tehtud rahad, mida ära ei tunne, õigeteks tunnistada. Siis hakkaks inimesed ise raha tegema ja riigi rahatrükkikoda võiks midagi muud kasulikumat trükkima hakata, sest nagu ma kuulda olen saanud, ei tasuda rahatrükkimine ennast ära.

Uandlik.

Peremees (puu all magavale sulasele): „Jaan, laiskwort, sa ei ole väärt, et Jumala päike su peale paistab!”

Sulane: „Seda ma isegi arvasin; sellepärast pugefingi puu varju.”

Wägew wägewa wastu.

Tartumaal ühes pimedamas nurgas sõidab wallawanem külalt välja ja juhtub tee peal kellegi autoga wastastiku. Et tee kitsas on, ei saa wallawanem autot muudu mööda lasta, kui peab kõrwale ajama. Oma wäärtust aga tundes kihendab wallawanem:

„Pea kinni! Kes seal on? Miks sa ei pööra kõrwale?“

„Keera ise kõrwale, wanamees!“ karjub autojuht talle wastu.

Wallawanem jääb mõttesse.

„Kes sa oled, kas külakubjas?“ küsib hääl autoft.

„Ei.“

„Kas wolimees?“

„Ei.“

„Wallawanem?“

„Nii, jah! — Aga kes sina oled, kas Tartu linnapea?“ hakkab nüüd wallawanem pärima.

„Ei.“

„Rahukohtunik?“

„Ei.“

„Ega sa ometi minister ole?“

„Jah.“

„Küll on aga nali,“ naerab wallawanem hõbuft teelt kõrwale ajades, „walitus on walitussega wastastikku juhtunud!“

Onkel Mõnu.

—o—

Ettevaatus.

Keegi preilikene sõõb pidusöögil muna hõbelusikaga.

— „Kas see tõsi on, mamma, et muna hõbeda tuhniks teeb?“ — pöörab ta küsimusega oma kõrwal istuwa ema poole.

— „Tõsi, tõsi, Emmi.“

Seda kuuldes kahmab nende wastus istuw isand keks kiirelt oma püksitaskust hõbedast portsigaari ja pistab selle oma rinnatasku, sõnades: „Päew wanemaks, kopik targemaks!“ ja sõõb ise täie rahuga edasi.

W. Morse.

—o—

Häremärkused.

Ei ole senini midagi leitud, mis kangem oleks kui Eesti jonn.

„Waba Maa“ kirjutab:

G. E. Luiga on Helsingi Eesti saatkonna juurest, kus ta ajakirjanduse attacheeks oli, ära kutsutud. Nagu kuuleme, on end. wälisminister A. Birk teda juba poole aasta eest ära kutsutud, kuid ilma tagajärjeta.

Hea weel, et ainult ajakirjanduse attachee.

Waat, oleks wa saadik ise, ei ole kohane, mine ära kutsuma, ajab sõrad wastu — ei tule.

Palu siis wõi väljamaa walitsust, et see saadiku sunniwiisil koju saadaks, et wõiks uut asemele saata.

*

Tallinnas hakkab juut Zitroni autobuss Wene

turu ja Kadrioru wahel sõitusi tegema. Kindlat sõiduplaani ei ole — kui wiisteistkümmed sõitjat sees, läheb sõit lahti.

No küll on ikka nali, kui juba mitu tundi ju oodatud, kõigest kolmteistkümmed sõitjat sees ja juurde ka enam kedagi ei tule. Ehk kui keegi tulebki, siis astub mõni teine ootamisest tüdinu jälle maha. Autobuss seisab kas wõi päewa läbi. Ja juut, punktitees kah, — et see enne liiguta, kui arw täis.

—ts.

—o—

Mis laulu laulab nüüd keegi erakond peale walimisi.

Henrik Saar (Jnts.)

Tööerakond tunneb enese püsti olewat ja laulab:

„Kiigu mu laewake,
kiigu wee peal!
Kõla mu lauluke,
tõrtsu mu hääl!“

Põllumehed näitawad endid weel kehakamatenä, kui nad on ja laulawad täis ifamaalist uhkust:

„Kas tunned maad, kus kaswab tubak
ja samagonn saab pruulitud?..“

Südamas aga aimawad nad juba ette, et ega nende ilu ikka kauaks ei ole ja, kui kedagi lähedal nägemas ei ole, hõiskawad täis eluprasimise soowi:

„Olgem rõõmsad rutuga,
rõõnu aeg läab mööda!..“

Sotsialdemokraadid wormiwad oma elewandist kirpu ja laulawad popsi häällega, ilma et nad ifegi aru saaks, mis nad laulawad:

„Lähjin mina tilluke teole,
wäike aga suure wälja peale;
panin mina koti kasji selga,
ise aga istjin hiire selga..“

Rahwaerakond laulab laulu, mis tagapoolt haledamaks läheb:

„Elu, elu, miks mind waewad?
Miks sa tood mull' kurwastust?!..“

Taewaliit waatab aga oma kaunistest kogu, on julgem, kui mullu ja laulab päris misjonäri häällega:

„Oh, wõitlejad, et käige peale!..“

Saksad teewad põllumeestele silma ja lasewad mahedalt:

„Machen wir's den Schwalben nach
bau'n wir uns ein Nest!..“

Ametiühisustel näitawad endid õige tragidatena üles ja hõiskawad:

„Julgesti, wennad, nüüd tööle!“

Mürama töttame me!

Trummi me seome wööle,

karjume ja trambime.“

Ifeseiswad istuwad, kui waja, kõnniwad ja wõtawad ametiühisustastelt eeskujju. Nad püüawad hästi internatsionaalsed olla ja laulawad:

„Walitsusel on spirtu offsen mnoogo,
 tsasku kohwe tebe daarom ne dadut!
 Buntowai, buntowai i bei mordul!“
 Majanduse mees istub üksi ja laulab ärdalt:
 „Kas on linnukesel muret,
 kust ta saab,
 mis ta jõob...“

Wenelane awaldab oma üksildust laulus:

„Три деревни, два села,
 много чухон, один я!“

Mihkel Lüll laulab:

„Riigikogu ukse taga
 nutan mina mees.
 Tahaks oma kohta näha,
 kus on teine ees!..“

Aga „Meie Mats“ laulab:

„Kaugel suures metsa põhjas,
 warjul waikse koopa sees...“

Kilulinna salaurkad.

Henrik Saar'e (Jnts) romaan.

(Järg.)

Lindse pööras sisse wärawast, mille kohal seis
 sis silt:

„Kolme korstna wõõrastemaja.“

Nagu wälk, olid jälgijad tema kannul ja ka
 wärawas. Seal nägid nad, kui Lindse wõõraste
 majasse sisse astus.

„Järele!“ sõnas noormees, kes luuranud Lind
 set pargis.

„Ei, Artur,“ wastas Habermann. „Oleks waja
 enne kaaslast juurde kutsuda. Sellel wõõrastemajal
 on sopilised ja koopalised ruumid, nagu mõne muu
 labirint ja kuni me teda ühel pool otsime, wõib ta
 teiselt poolt juba lippanud olla.“

„Tõsi,“ oli Artur nõus. „Ma jäen siia ukse
 peale wahiti ja sa mine too jeni seltsilisi. Üks neist
 on Wiruwärawa mäe juures. Aitab, kui kolmeke
 sigi: üks jääks wahiti ja meie otsiks.“

Habermann pööras tagasi. Wärawast wälja
 pani ta ruttu linna poole tõttama.

Ta ei pannud täheleegi, kuidas üle uulitsa
 teisel pool üks Habermik herra teda nähes tuk
 satas. Ja siis Habermannile järele ruttas.

Habermann tõttas ilma tagasi waatamata.

„Seifa!“ tundis ta korraga rasket kätt oma
 õlal.

„Mis on?“ pööras Habermann ümber, pahan
 datult, et teda seigati.

„Ma wõtan teid wangi, herra Habermann,“
 sõnas habemik, sõnu „herra Habermann“ iseäranis
 alla rõhutades.

„Ärge tehke nalja,“ rahutles Habermann, kel
 lel kiire. „Kes teie olete?“

Kinniwõtja tõmbas habeme eest ära ja hüüdis
 uhkelt:

„Mina olen politseiagent Albert Leets.“

„See on wäga hea,“ wastas Habermann. „Mul
 on just praegu abi tarwis.“

„Mis abi?“

„Üht kelmi kinni püüda.“

„Ühte kelmi kinni püüda... kuulge, Haber
 mannike, ärge segage jälge, te olete äratuntud ja
 käeraud ootawad teid.“

„No,“ naeratas Habermann. „See on ju wäga
 luulelik. Aga teie heameel on üürrike, warsti on
 teil filmad häbi täis, kui Habermanni lahsti peate
 laskma.“

„Ahah, wõi plaanitsed juba põgeneda!“ hüü
 dis Leets. „See ei lähe teil korda. Ses suhtes panen
 teile juba kohe käed raudu.“

Ja ta wõttis käeraud taskust wälja.

„Pange aga peale käed raudu,“ naeratas Ha
 bermann. „Küll te warsti jälle lahsti wõtate.“

„Seda weel näeme!“

„Jgatahes, näeme. Aga nüüd ruttu Wene
 uulitsa poole.“

Nad läksid.

Wiruwärawa mäeni jõudes, sõnas Habermann:

„Nüüd wõtke paremalt taskust ja wilistage!“

„Mis?!“ — põrnitjes Leets.

Habermann seisatas.

„Wõtke mu paremast taskust wile ja wi
 listage!“

„Lori! Edasi, marsch.“

„Ma ütlen, wilistage. Ja, kurat wõtku, kui
 teie minu wile ei julge wõtta, siis wilistage oma
 wilega...“

Leets pistis käe Habermanni tasku ja wõttis
 sealt wile ja rewolwri wälja.

„Ja mis jaoks peaks ma wilistama?“

„Et politsei kokku tuleks.“

„Lori! Ma saan teid üksigi päralt... Wõi
 nii hea rewolwer ka teil — aga ei julgenud tarwi
 tada, ei julgenud wastu hakata!..“

„Kas te wilistate kord wõi?!“ karjus Haber
 mann puru wihane. „Mina enne edasi ei liigu, kui
 teie ei wilista. Ja teie wästutate, mida kauem teie
 wiwitate.“

„Ah, wilistamise peale tuljawad teie seltsime
 hed — tunnawad teie wilet?“

„Siis wilistage omaga.“

„Ei!“

„Mina ka paigast ei liigu!“

„Ma wilistan politsei!“

„Ha-ha-ha!“

Leets wihastas ja wilistas.
 Samal filmapilgul märkas Habermann Wiru
 wärawa mäel ühte herrat.

„Horn!“ hüüdis ta.

herra Wiruwärawa mäel kuulis.

„Tule ruttu siia, Ioff Leets rikub kallist aega.“

„Mis? Mis?“ wihastas Leets näost punane.

(Järgneb.)

AJAMARK.

Sulane: „Selle jõuluroa järele otsustades peab ütleva, et peremees on läieliseks timukraadiks muutunud.“

Tee mis tahjad, ei saa küsida ka?

Taat otsib ja kobab juba hulga aega oma taskute ja aseme kallal.

„Mida sa otsid?“ pärib eit.

„Piipu!“ ümifeb taat läbi hammaste.

„Eks sa küsinud ennemalt — piip omal suus,“ juhatab eit, aga taat wastab:

„Kus ma siis sain küsida, kui ta mul suus oli.“ — Taadil õigus pealegi.

B. del M.

Kõige kasulikum jõulukink on

„MEIE MATSI TAHTRAAMAT 1921“.

Nalja Põhjanabast Lõunanabani. — Tallinna, Tartu, Narwa, Pärnu, Wiljandi ja Walga juhid.

Hind 30 marka.

Pealadu „Meie Matsi“ talituses Tallinnas, Müüriwahe tän. 17.